

ÖZ

Yazar	: Ferhat BARIŞ
Üniversite	: Kırgızistan Türkiye Manas Üniversitesi
Anabilim Dalı	: Sosyal Bilimler Enstitüsü
Bilim Dalı	: İletişim Bilimleri
Tezin Niteliği	: Yüksek Lisans
Sayfa Sayısı	: XV – 127
Mezuniyet Tarihi	: 09 / 09 / 2014
Tez Danışman(lar)ı	: Prof. Dr. Mehmet KÜÇÜKKURT

Türkiye Basınında “Arap Baharı”: Gündem Belirleme Yaklaşımı Çerçevesinde Bir Değerlendirme

Günümüzde kitle iletişim araçları siyaset ile yakın bir ilişkisi içerisindedir. Kitle iletişim araçları, toplumu bilgilendirme ve eğlendirme gibi işlevlerinin yanı sıra toplumun, siyasal iktidarların etkilerinden haberdar olmasını sağlamak; gibi çok önemli işlevleri yürütmektedir. Kitle iletişim araçları konusuna yaklaşım açısından çeşitli kuram ve modeller bulunmaktadır. Bunlardan biri, kitle iletişim araçları ile siyaset arasındaki ilişkiyi, siyasî gündem ve kitle iletişim araçlarının birbirlerine etkileri üzerinden açıklamaya çalışan “gündem belirleme” yaklaşımıdır. Gündem belirleme yaklaşımına göre, kitle iletişim araçlarının gündem oluşturmadaki önemli faktörlerinden bir tanesi siyasilerle olan ilişkileridir. Siyasetçiler, Kitle iletişim araçlarının insanları etkileme ve yönlendirmede ne kadar önemli olduğunu bilmekte, bu nedenle de kitle iletişim araçlarının her türüyle yakından ilgilenmektedirler. Çünkü bir konunun kitle iletişim araçları gündeminde yer alabilmesi için sadece yeni ve dikkat çekici olması yetmemekte, aynı zamanda siyasetçiler tarafından da sürekli gündeme getirilmesi gerekmektedir.

Çalışmada ” Arap Baharı” söylemleri ile Türk basınında konu olan Mısır ve Suriye ülkelerindeki değişim ve dönüşüm süreci ortaya konulmaya çalışılmıştır. Bu çalışmada ayrıca, Türkiye basınının Arap baharı konusundaki duruşuna ve oluşturduğu

imaja yönelik bir okunma gerçekleřtirmek için, politik yelpazenin uçlarını ve ortasını temsil edebileceėi varsayılan iki haber, gazetelerdeki Arap dünyasına iliřkin haberler dikkate alınarak incelenmiř ve çalıřmaya konu bu iki haber üzerinden niteliksel bir içerik analizi gerçekleřtirilmiřtir.

Bu sorun çerçevesinde Ortadoėu, Mısır, Suriye ve Bölge lkelerin Ortadoėu politikası tarihsel süreçleriyle ele alınmıř ve Türk haber gazetelerinin Mısır ve Suriye’de yařanan çatıřmalı durumu nasıl ele aldıėı, gündem belirleme yaklařımı çerçevesinde incelenmiřtir. Sonuç olarak ise basının, Mısır ve Suriye sorununa duyarsız kalmadıėı, Türkiye’nin çıkarları doėrultusunda kamuoyu oluřturma çabası içinde olduėu yönünde bulgulara ulařılmıřtır.

Anahtar Kelimeler:

Gündem Belirleme, Türk Medyası, Mısır, Suriye, Ortadoėu

КЫСКАЧА МАЗМУНУ

Даярдаган	: Ферхат БАРЫШ
Университет	: Кыргыз-Түрк Манас Университети
Институт	: Коом Билимдер Институту
Багыты	: Журналистка
Програма	: Магистратура
Беттердин саны	: XV -127
Бүтүрүү датасы	: 09 / 09 / 2014
Илимий жетекчиси	: Проф. Док. Мехмет КҮЧҮККУРТ

Түркия Басмасында «араб жазынын» чагылдырылышы : актуалдуулук теориясы алкагында изилдөө

Азыркы кезде массалык маалымат каражаттарынын саясат менен жакындан байланышы бар. Массалык маалымат каражаттары коомду маалымдоо, көңүл ачуу сыяктуу функциялары менен бирге саясий күчтөрдүн коомго тийгизген таасири тууралуу кабардар кылуу, саясий күчтөрдүн өлкөнүн күн тартибине кандайча жол көрсөтө тургандыктарын, коомдун эмне жөнүндө сөз кылышы керек, эмне жөнүндө унчукпоосу керек сыяктуу маанилүү функцияны да аткарат. Массалык маалымат каражаттарында маселени кароо көз карашы жагынан ар кандай теориялар жана моделдери бар. Булардын бири – массалык маалымат каражаттары жана саясаттын ортосундагы мамилени өз күн тартиби жана бири-бирине болгон таасирлеринен улам түшүндүрүүгө аракет кылган күн тартибин аныктоо көз карашы. Күн тартибин аныктоо көз карашы боюнча массалык маалымат каражаттарынын күн тартибин түзүүдөгү маанилүү факторлордун бири – саясатчылар менен болгон мамиле. Саясатчылар, массалык маалымат каражаттары адамдарды таасирлентүүдө жана жол көрсөтүүдө канчалык маанилүү экенин билишет, ошол себептен түрдүү массалык маалымат каражаттары менен жакындан алек болушууда. Анткени бир маселенин же

теманын массалык маалымат каражаттарынын күн тартибинде орун алышы үчүн маселенин көңүлдү өзүнө жаңыдан бургандыгы жетиштүү эмес, ошол эле учурда саясатчылар тарабынан да дайыма талкууга алынып турушу керек.

Эмгекте «араб жазы» түшүнүгү менен Түрк басма сөзүндө сөзгө алынган Египет жана Сирия өлкөлөрүндөгү өзгөрүү жана кайра куруу процесси иликтенди. Түрк басма сөзүндө «араб жазы» маселесиндеги позиция жана имидж жараткан саясий спектрдин чектерин көрсөтөт деп эсептелген эки газетадагы араб дүйнөсүнө байланыштуу кабарларга сапаттык контент-анализ жүргүзүлдү.

Бул проблема алкагында Жакынкы Чыгыш, Египет, Сирия жана региондогу өлкөлөрдүн Жакынкы Чыгыш саясаты тарыхый процесстери жана Түрк маалыматтык газеталарынын Египет жана Сирияда болгон конфликтүү абалды кандайча бергендиги күн тартибин аныктоо ыкмасы алкагында изилденди.

Жыйынтыгында, басма сөздүн Египет жана Сирия проблемаларына кайдыгер калбаганы, Түркиянын кызыкчылыктарын көздөгөн коомдук пикирди түзүү аракетинде болгондугу аныкталды.

Негизги сөздөр:

күн тартибин аныктоо, түрк медиасы, Египет, Сирия, Жакынкы Чыгыш

АБСТРАКТ

Подготовил	: Ферхат БАРЫШ
Университет	: Кыргызско-Турецкий Университет «Манас»
Институт	: Институт Социальных Наук
Специализация	: Журналистика
Програма	: Магистратура
Количество страниц	: XV -127
Дата окончания	: 09 / 09 / 2014
Руководитель	: Проф. Док. Мехмет КҮЧҮККУРТ

Освещение «Арабской весны» в печатных изданиях Турции:

Анализ в контексте теории актуальности

На сегодняшний день, есть тесная связь между средствами массовой информации и политики. Средства массовой информации, помимо своей информационной и развлекательной функции осуществляет очень важную функцию, как осведомление о влиянии политической власти, об управлении политической власти повесткой дня, о чем должны разговаривать в обществе и молчать. Существуют различные теории и модели с точки зрения подхода к данному предмету. Одной из теорий является: теория об установки отношений между средствами массовой информации и политики, разработка взаимосвязи и взаимных влияний на своих собственных целей. Согласно положению об установлении повестки дня, одним из важных факторов в формировании повестки дня средств массовой информации является, взаимосвязь с политикой. Политики, как правило знают, как важно влиять и направлять лиц, являющихся кадрами средств массовой информации, что следует из этого; политики становятся активными наблюдателями действий работников средств массовой информации. Весь вопрос в том, для того чтобы попасть на повестку дня в средствах массовой информации не достаточно просто иметь новую или интригующую сенсацию, важно вовлечь и самих политиков повестку дня как заинтересованных лиц.

В данном исследовании, вместе с “Арабской Весной”, была рассмотрена тема Турецкой прессы - изменения и процесс трансформации в Египте и Сирии. В данном исследовании проведен качественный контент-анализ и была приведена позиция Турецкой прессы на Арабскую Весну и сформировавшееся мнение, учитывая статьи касающиеся Арабского мира в двух новостных газетах, которые считаются представителями конца и середины политического спектра.

В рамках данного исследования, была рассмотрена политика в историческом процессе стран Ближнего Востока, Сирии и стран региона, а также как рассматривается конфликтная ситуация в Сирии и Египте в Турецких новостных газетах в рамках повестки дня.

В итоге данной работы, было установлено что: пресса равнодушна к ситуации в Египте и Сирии.

Турция движется в направлении создания общественного мнения, действующей в интересах правительства.

Ключевые слова:

Повестка дня, СМИ Турции, Египет, Сирия, Ближний Восток

ABSTRACT

Prepared by	: Ferhat BARIŞ
University	: Kyrgyz-Turkish University "Manas"
Institute	: Institute of Social Sciences
Specialization	: Communication
Degree Thesis	: MSc
Number of Pages	: XV– 127
Graduated Date	: 09 / 09 / 2014
Supervisor	: Prof. Dr. Mehmet KUCUKKURT

“Arabian Spring” in Turkish Press:

An Assessment within the Framework of Agenda Setting Theory Analysis

Present-day mass media has a close relationship with politics. In addition to its functions such as acquainting and amusing the society, mass media has a very significant function such as acquainting the society with the effects of governments and how they manipulate the agenda and in what subjects the society should talk and quiet. There are various theories and models in approaching the matter in mass media. One of them is agenda setting approach that tries to explain the relationship between mass media and politics through their agenda and effects on each other. As per agenda setting approach, one of the most significant factors in formation of the agenda of mass media is the relationship with politicians. Politicians have realized how mass media affects people and manipulates them, therefore they care about all kinds of mass media. Because it is not enough being new and attracting for a subject to be on mass media agenda, it also has to be put on agenda by the politicians.

In this thesis, “The Arab Spring” term, changes and transformation process in Egypt and Syria featured in Turkish Media are tried to be explained. Besides, in this work qualitative content analysis is included by considering the news concerning Arabian world in two newspapers supposed to represent the different angles of the political spectrum in order to comprehend the image and attitude of Turkish Media on the Arab spring.

In the frame of this matter, Middle-East policy of Egypt, Syria and contiguous countries is discussed with its historical process and how Turkish newspapers deal with the conflict in Egypt and Syria is researched within the scope of agenda setting. Consequently, evidences proving that Turkey has non ignorant attitude about Egypt and Syria's problem and in efforts for creating a public opinion in accordance with their interest are found.

Key Words:

Agenda setting, Turkish Media, Egypt, Syria, Middle-East